

Avalon-Flash

Informatieblad van Speleoclub Avalon vzw – Jaargang 2 – Nr 20

Inhoud:

- *Fagnoules-Special (Paul / Frank / Dago)*
Foto's : Jack London, Frank, Mich, Paul

Siphon Moche : Nu droog passeerbaar !

Een droom wordt werkelijkheid
(Paul)

Zondag 28 oktober 2007... een datum die in de Avalongeschiedenis zal blijven nazinderen. Na alle voorbereidingen van de voorbije maanden, en zeker na de geslaagde oefening op 14 oktober waarbij we de Siphon 6 (S6) al eens leeggepompt kregen en voet zetten in de Salle des Cinquantenaires, zag alles er goed uit voor een exploratie post-sifon 6. De weergoden waren ons gunstig gestemd geweest, het had de hele week niet geregend. De vrijdag en zaterdag bracht ik nog menig uurtje door met het voorbereiden van de tocht en het bijeenzoeken van alle materiaal, o.m. een stuk ribbelbuis van 12 meter lang en 110 mm doorsnee. Finaal zat het volgend draaiboek in mijn hoofd:

- de elektriciteitskabel in de doline herstellen
- aan de uitkom van de Siphon Moche, de verlengstukken op de twee ribbelbuizen zetten en de boel terug aankoppelen
- de Siphon Moche leegpompen met een kleine Aldi-pomp
- de S6 leegpompen
- een soort dam met zandzakken maken voorbij de S6 tegen het terugstromend water
- de étroiture in de Salle des Cinquantenaires vergroten
- exploratie... (het meest interessante deel)
- het laagste punt van de S6 al wat verhogen
- naar buiten en pinten pakken

Met een stampvol geladen camionette kwamen we in Awagne aan. We waren op alles voorzien; er was zelfs een reserve stroomgroep mee. Van Avalonkant was er Mario, Frank, Jos en Paul. De twee duikers Michel en Jacques kwamen stipt op tijd aan, vergezeld van Jack London die ik ook had uitgenodigd en die tot expeditiefotograaf werd gebombardeerd.

Een half uur later was de bende al onderweg in de grot. Twee stukken ribbelbuis van elke 6m bleken onhandige dingen, maar kitzakken met pompen, boormachine en een halve gereedschapsbak waren al niet veel beter. Iedereen was goed voorzien van dikke lagen neopreen en het was dus zweten en puffen en vooral afkoeling zoeken in elk bassin dat we tegenkwamen. Het passeren van de Siphon Moche was dan ook een welkome afwisseling.

Het verlengen van de ribbelbuizen ging vrij vlot, Michel, Jacques en ik hielden ons daar mee bezig terwijl Jack de ene foto na de andere maakte. Finaal waren we tevreden. Intussen begonnen de 3 anderen met het Aldi-pompje de Siphon Moche leeg te pompen (het water werd achter de dam gepompt), zodat we verderop in de S6 geen last hadden van instromend water (de dam lekt nl. een beetje).

Belgisch gebricoleer

Dan begon het pompen in de S6, en die hadden we binnen het half uur leeg. Het laagste punt ervan is niet ruim, zeker niet wanneer daar nog een pomp en een paar dikke buizen liggen. Ik wrong me erdoor, gevolgd door Jacques.

In de Salle des Cinquantenaires schepten Jacques en ik eerst wat zandzakken vol en maakten er een dammetje mee, zodat het water dat we uit de S6 pompten niet kon terugvloeien. De anderen groeven dan nog flink wat blubber uit de sifon om meer plaats te creëren. Ik kroop direct in het nauwe angetje boven de ondoordringbare S7. Het viel me dit keer op dat er een stevige tocht uit-kwam, als dat geen goed teken was!

Met de Hilti werd de vernauwing op een half uur tijd weggetoverd. Ik floepte er door... nu kwam ik in onbekend terrein terecht! Een hoge zaal, met rechts een enorme druipsteenwaterval die zeker 7 meter hoog was. Links een grote omhooglopende galerij. Michel ging gauw kijken: die liep in feite terug en er moest wat gedesobstrueerd worden. De rivier liep rechtdoor, maar verdween binnen de 5 meter al in een nauwe passage. Jack en Jacques volgden nu ook, evenals Frank en Jos. Mario bleef bij de pomp aan de S6 wachten.

Ja ja Michel hier zijt ge door gedoken, chapeau

Het nieuws dat de pomp van de Siphon Moché in panne was gevallen, werd even geëvalueerd: OK we doen gewoon verder maar

houden de pomp aan de S6 extra goed in het oog. De lage passage waar de rivier in verdween werd zonder problemen door iedereen genomen.

De shunt van de S7, zonder deze shunt stopte hier de grot want de S7 is onduikbaar.

Erachter kreeg de rivier meer verval, doch de kleine watervalletjes waren slechts de voorbode van een nieuwe sifon. En die was helemaal niet breed en uitnodigend, integendeel, een nauwe klotespleet vol modderig water. Maar hoog, rechts boven ons lonkte het begin van een ruime galerij. Een klimmetje van een meter of 5 hield ons niet lang tegen en gauw kropen we over de maagdelijke kleivloer van een galerij die sterk leek op de mooie galerij langs waar men naar de waterval omlaag gaat. Zelfde profiel, zelfde kleivloer.

Wat verder liep er een mooi bandje van geel calciet in het midden van de vloer en die was afkomstig van een zijgang. Allicht een zijrieviertje dat hier wat calciet had afgezet. Eerst rechtdoor maar, echter het werd wat lager, en een meter of 15 verder was er geen doorkomen meer aan. Het werd nauwer en er was te weinig ruimte tussen klein en plafond. Maar tocht was er wel, en we namen ons voor hier later terug te komen met graafmateriaal, want hier zaten we nog steeds in de hoofdrichting

van de rivier, maar dan een meter of 10 hoger, schatten we.

Dan die droge zijrivier maar eens bekijken. Michel kroop er voorzichtig in, om de gele calciëtband te sparen. 10 meter verder was er een zaaltje met mooie concreties. We ruimen wat blokken opzij en konden weer 10 meter verder. Daar werd het veel te laag, maar slechts over korte afstand: binnen de 2 meter werd het alweer groter. Hier komen graven was eigenlijk nog gemakkelijker dan op het vorige eindpunt, alleen was dit een zijrivier en dus niet zo interessant...dachten we!

Terug in de hoofdgang was er nog een sterk

De première kan beginnen

dalende maar heel nauwe spleet waar ik na wat graven in geraakte. Het dikke neopreenpak hinderde me zo dat ik blij was dat het na 10 meter te smal werd en ik een excuus had om terug te keren! Ik lag erin te hijgen als Geert Lambert na een 400 meter sprint. We hadden nu een goed overzicht van wat er te doen stond. We waren allerm minst ontevreden, we hadden naar schatting zowat 75 à 100 meter bijgevonden en er was zicht op minstens 2 vervolgen. Terug maar naar het begin waar we Mario gingen aflossen zodat die ook eens kon zien wat er gevonden was.

De ploeg verspreidde zich. Eerst groeven Michel, Jacques en ik een tijdje in de rivierbedding voorbij de S7, in de hoop zo het niveau ervan te laten zakken. Het werd gauw duidelijk dat hier piochen en zwaarder materiaal voor nodig waren, maar toch slaagden we er al in om het niveau een decimeter omhoog te krijgen. Intussen waren Jack en Frank aan het graven in de lage passage op het einde van de "droge zijrivier".

Waar deze étroiture was ligt nu reeds een deel van de gracht, zo'n 30-50cm dieper

Ikzelf probeerde in de Salle des Cinquantenaires, helemaal in het plafond ervan, een blok te elimineren dat een vervolg verborg. Eerst verdedde ik mijn tijd met de Hilti: ik boorde er tweemaal doorheen: het was slechts een dunne plaat. Dan maar met de hamer, maar dat bleek extreem lastig.

Ik zat 8 meter hoog in een glibberige cheminee geklemd, op het punt van te vallen, en kon slechts met één hand boven mijn hoofd kloppen. Mijn zere schouder had er niet veel zin in. Ik hield vol, nu of nooit. Na een half uur had ik er al een paar grote stukken afgeklopt en kwam Mario melden dat Frank en Jos erdoor waren, en dat het groter werd en of we niet kwamen zien. Ik zei tegen Mario dat hij Jos maar moest sturen, ikzelf hing daarboven

in die cheminee en was vast van plan erdoor te geraken!

Jack bekijkt vol bewondering een concretie in de Galerie Obscure

Een kwartier later kwam Jos terug, hij was niet door de uitgegraven passage gedurfd want het was hem te smal. Maar van de andere twee was er geen spoor. Intussen had ik eindelijk mijn hoofd voorbij het blok kunnen steken en gezien dat het er heel wat kleiner was dan ik had gedacht. Goed, dan maar Frank en Jack achterna. Jos ging zich intussen bezighouden met het boren van de gaten in de Siphon 6

Hun uitgegraven passage bleek nipt, maar verder werd het ruimer en begon het steil te stijgen. De bodem bestond uit rolkeien... vreemd had hier dan zoveel water gestroomd? Ik volgde, zwaar hijgend van de inspanning, de steile trap omhoog. De eerste mooie concreties verschenen, de rolkeien werden fijn grint. En het bleef maar doorgaan, ik riep me schor maar op mijn "joehoes" kwam geen antwoord. Dan liep ik door fijn zand, en dan plots, begon het weer te dalen en werd het bijzonder ruim: een canyon van wel 3 meter hoog. En zelfs proper gespoeld, hier stroomde soms veel water. Eindelijk viel mijn Eurocent. Ik was helemaal geen zijrivier

opgeklommen, maar wel de omhooglopende kant van een drooggevallen sifon. Vandaar de opeenvolging van keien, grint en zand. Was het inderdaad een zijrivier geweest, dan had het net omgekeerd moeten zijn: het fijnste materiaal spoelt het verste. Een enorme sifon was dit geweest, honderd meters lang en misschien wel 20 à 30 m diep. Eens te meer bleek dat je je nooit mag laten vangen aan de helling: stijgend kan evengoed "stroomafwaarts" zijn!

Dit opende enorme perspectieven! Dit was geen zijrivier, maar wel de originele oeroude rivierbedding. Verder maar! De galerij werd hoe langer hoe mooier, overal stonden en hingen prachtige concreties. Was dit wel "onze" Fagnoules? Ik juichte het uit, maar op mijn gejuich kwam geen reactie. Toen bereikte ik een soort kruispunt. Rechtdoor een onuitnodigende lage passage die sifonneerde, links omhoog een ruime gang. Echter, tien meter verder werd deze heel smal en ik zag geen sporen meer van Frank en Jack. Hoe kon dat nu? Die mannen waren toch niet door die sifon heen? Ik keek er nog eens goed in, en toen zag ik het: het was geen sifon maar een voute mouillante. Het begin was een lage modderbak, maar daarna plonsde ik in 70 cm diep water, heerlijk fris. Vijf meter verder kon ik weer rechtstaan, en het leek wel een andere grot. Alles was bedekt met druipsteen, die in grote steile trappen omlaag ging. Diepe, uitgekristalliseerde gours met soms borstdiep water deden me denken in de Doubs te zitten. Zo ging het steil omlaag, ik riep het opnieuw uit, ik was euforisch. Het kon niet anders of dit daalde af naar "de" collecteur, en niet meer of niet minder of die andere twee lagen daar al met hun pootjes in de kabbelende beek! Maar toch leek het water waarin ik nu rondspetterde, eerder stilstaand infiltratiewater te zijn.

Toen werd plots mijn geroep beantwoord, en wel met even opgewonden en euforisch gejuich. Wat later lag ik in een laag zaaltje bij Jack en Frank, proberend mijn tikker en ademhaling weer wat op rust te krijgen. Wij zijn nog 90 meter verder geweest, riepen ze uit, en dan sifonneert het. Een grote, ruime sifon. Werk aan de winkel dus voor Michel en Jacques!

Een sifon, wat jammer, de rivier terugvinden had ons beter uitgekomen. Maar we hadden allerminst reden tot klagen, we hadden hier in één ruk honderden meters bijgevonden en

dat met een, naar Belgische normen, ongehooflijke variatie. Zo lagen we daar gedrieën te vertellen, te mijmeren, onze vrienden die beneden waren achtergebleven te beklagen, en te fantaseren over wat er nog te vinden was, en namen bedenkend; zoals Galerie Clair-Obscur of Galerie Océade.. Gewoon op onze rug liggend, in een plaatsje van een paar vierkante meters groot en amper 70 cm hoog. Eén van die onvergetelijke momenten uit een mens zijn speleoloopbaan, nog intenser dan de première zelf! Een blik op onze horloge leerde dat we dringend terug moesten; de anderen moesten zich intussen wel afvragen waar we zaten. Jack telde intussen zo goed hij kon de meters. Tegen dat we terug aan het begin van de “affluent” waren, was de teller al opgelopen tot 350 m.

Met hetgeen we een paar uur eerder al hadden ontdekt, zaten we de 400 m al dik voorbij. En dus was de Fagnoules de 2000 m ook voorbij! Terug in de Salle des Cinquantenaires troffen we Jos en Mario, die moeite hadden ons verhaal te geloven. Frank bood nog aan om “even” gids te spelen voor hen, maar het was al erg laat en een heen en weer in dat nieuwe stuk duurde al gauw een uur. Jacques was intussen reeds naar buiten, samen met Michel die vanavond ergens heen moest.

Jammer dat ze de actie deels hadden gemist, zonder onze fidele duikers zouden we hier vandaag niet staan.

Opruimen dus, pomp afkoppelen, de dikke buizen zo goed mogelijk beschermd, en dan wegwezen.

De weg naar buiten was verbazend lang, en we beseften dat het gaan duiken van die nieuwe sifon, een lange trip zal worden! Buiten stonden de bierblikjes, die ik er vanmorgen verstopt had, lekker koel in de ingang te wachten. Mmmm dat smaakte! Jacques was er nog en kwam mee toosten. In het café in Purnode liep de Rochefort 8 nog beter binnen. Intussen konden we Jos, Mario en Jacques al wat goesting geven door de vele foto's te tonen die Jack had gemaakt.

Het was een fantastische dag, en het zal de explosie in de Fagnoules nieuw leven inblazen (voor zover dat nodig was... echt stilzitten hebben we er nooit gedaan! Het is nog maar eens het bewijs dat de volhouder wint.

Bewondering alom

L'Union Belge – Post Sifon 6 (door Frank)

Er werd al langer naar deze dag uitgekeken. Logisch, want eerder was Jacques al voor zo'n 70% door de étroiture direct na S6 gekropen, en Rudi kon er daarna volledig door, maar het was wachten tot “onze” duikers mee konden gaan om mee in de mogelijke vreugdedans te kunnen delen. Veel mensen zaten dus op veel hete kolen, zowel de speleo's van dienst op die laatste zondag van oktober, als de thuisblijvers. Paul heeft al eerder een heel genietbare beschrijving gegeven van het verloop van deze dag. Als ik zijn verhaal las, verbaasde het mij hoeveel details hij zich wel kon herinneren van deze uiteindelijk onvergetelijke uren. Het ging tenslotte over indrukken die een mens platkloppen, momenten van intense emotie, die je zodanig overvallen dat het achteraf een hele klus is om zo'n uren deftig te reconstrueren.

Vooraleer ik S6 gepasseerd was, moest eerst worden uitgemaakt wie er vòòr de sifon bleef zitten. De pomp moest het immers blijven doen, zoniet zou er wel eens een serieus probleem kunnen zijn. Het was Mario, Jos of ik, en het feit dat ik technisch nogal achterlijk ben, maakte dat het maar best was dat ik zo ver mogelijk van die pomp wegbleef. Dank Mario en Jos, om het geduld op te brengen om daar te blijven zitten, met toch maar “première” zo'n 10 meter voor uw neus.

Lucky Frank in galerie Clair-obscur

Over première gesproken. We hebben er deze dag een kolossale kunnen meemaken, honderden meters heel mooie grot, maar het is een feit dat heel veel mensen die hadden moeten kunnen meemaken. Wie heeft er ooit niet allemaal meegeholpen in de Fagnoules, ofwel technetisch, ofwel als drager van ribbelbuizen en duikflessen? Wie heeft er daar allemaal uren per dag kou geleden (of, neopreengewijs, veel te warm gehad)? Niet alleen de voorbije weken, maar de voorbije jaren.

De statistieken zullen ons kunnen vertellen hoeveel tochten er ooit naar de Fagnoules zijn ondernomen, hoeveel bloed, zweet en tranen het allemaal al wel niet gekost heeft. Dus: hulde aan alle fagnoulers-ooit.

En dan, en dan zijn er 2 slungels die heel toevallig een heel goeie richting uitgaan, daar wat weggraven, en in een soort van hogere wereld terecht komen. Ik was niet in staat om elke nieuwe meter gevonden grot nauwkeurig in mijn brein op te slaan (ik ben zo'n première dan ook niet gewoon). Je ondergaat dat als een soort van droom. Ook de uren na de grot en de eerstvolgende nacht zijn eerder onwezenlijk.

De Fagnoules lijkt wel van een hoger niveau te zijn geworden. Dat doet denken aan de oeroude alchemie: een meester die van iets minderwaardig (steen) iets meerwaardig wil maken (goud). Dat veronderstelt de bereidheid om lang, desnoods heel lang, naar de manier te zoeken om dat 'betere' te vinden. Met behulp van een levenselixir. Verander nu "steen" door "kalksteen", goud door "druipsteenwatervallen", "meester" door "PDB" en het levenselixir door – bij gebrek aan inspiratie – Rochefort 8. En je zoekt enkele jaren. En dan is er deze zondag.

Ik mocht de première meemaken met iemand die ik niet kende. Ook een bijzondere ervaring. Ik kende Jack alleen van naam, wist dat het een heel goeie speleo was, en deze dag bleek dat het op de koop toe een heel toffe gast te zijn. Ik moet bekennen dat ik zo onder de indruk was van al die nieuwe gallerijen, dat ik amper in staat was om tegen Jack in verstaanbaar Frans te zeggen wat ik er van vond. Al brabbelend tegen elkaar kwamen bij "Océade", gallerie clair-obscur. Het woordje "Doubs" viel zowel uit zijn als uit mijn mond te noteren. Idem voor Pourpevelle.

Jongens wat een dag. Ik hoop uit de grond (!) van mijn hart dat er voor alle fagnoulers in de toekomst nog veel "te rapen" valt. En voorlopig ziet dat er veelbelovend uit.

Frank, aller-gelukkigste-zielen, 2/11/2007

Een 2^e verkenning (door Dago)

Na de euforische met superlatieven beladen berichtgeving van vorige zondag, zou ik hoe dan ook zo snel mogelijk dit wonder der Belgische speleologie gaan bewonderen. Dus heel de planning werd op zijn kop gezet en alles werd richting Fagnoules geprojecteerd. Alles kwam in orde, op één miscommunicatie na, en dat kostte Dirk een extra trip Siphon Moche → ingang en terug. Maar so it na alle technische manoeuvres aan de Siphon Moche en de S6 was eindelijk het verwachte moment daar: er stak een lichte bries op wat er op wees dat de S6 vrij was.

Éen voor één kropen we tot in de Salle des Cinquanteaires, een klein zaaltje met één belangrijke passage erin: de shunt van de S7, een smal pijpje met een bochtje erin. Maar vandaag zou geen enkele étroiture me tegen houden, zeker geen ingebeelde. Dus floepten we allemaal zonder probleem er doorheen. Het was aan de voet van een enorme coulée, net voor de S8 dat de groepen werden ingedeeld. Ik zat in groep 1 samen met Mich, Peter C en Peter VdB en we kregen anderhalf uur om het nieuwe stuk te gaan bezoeken en indien we tijd hadden nog wat te exploreren.

Paul bracht ons nog tot aan de eerste splitsing en weg waren we. In speedtempo kropen we omhoog in de lage gangen en snel doemde het eerste obstakel op. Maar was het door de adrenaline of iets anders maar Mich, Peter C en mezelf wurmden zich zonder enige moeite door de uitgegraven passage. Peter VdB zag het echter niet zitten, hij had mijn winterneopreenpak van 7mm aan en was al aardig aan het gaar stomen.

We drongen nog aan om de passage wat uit te graven maar Peter's besluit stond vast, hij keerde terug jammer maar helaas. Hij zocht dan maar afkoeling op in de rivier waar hij reeds begon aan het uitdiepen van de rivier tussen S8 en S7. We vervolgden onze weg en klommen de oeroude sifon uit. Her en der moet je goed uit je doppen kijken want de concreties staan overal. Na een lange klim stonden we plots terug rechtop, dit moet de overloop van die sifon geweest zijn.

De grot verandert hier helemaal van gedaante. We komen terecht in een adembenemend stukje canyon waar de mooie concreties achter elk hoekje en kantje opdoemen. Links en rechts zien we gangen vertrekken maar we laten ze links liggen; we willen eerst tot aan de eindsifon geraken en zien dan wel op de terugweg of we nog tijd over hebben. Ondertussen nemen we ook nog een reeks foto's om deze pracht reeds te bewaren voor de eeuwigheid. We zijn dan wel niet de eerste mensen hier maar het voelt zeker zo aan (we waren nummer 4 tot 6 ☺). Na een prachtige wandeling tussen de kalksteenwatervallen en druiptenen is er plots een splitsing. Een gang naar links en rechtdoor een VM van formaat. Maar zoals eerder al gezegd van-

daag stopt niets me, ik had vleugels gekregen.

Misty door alle heetgelopen mensen in neopreen

Ik lig plat op mijn buik, kin net boven het wateroppervlak, de helm tegen het plafond. Slik, een beetje verder is er zelf nog minder plaats tussen water en plafond. Dat zal dus een nat oor worden ☺ Ik wring me er 1 meter in en voel dan dat het water zeer diep wordt en floep daar glijdt heel mijn lichaam in een diep bassin. Het plafond blijft echter laag over nog enkele meters maar daarna is er terug ruimte en sta ik alweer recht.

Wat een adrenaline passage, kicken gewoon. Mich en Peter C volgen mijn voorbeeld en Peter, niet echt een watterat, verlegt zijn grenzen ('t waren zijn eigen woorden).

Wat ons nu te wachten stond hadden de anderen omschreven als een opeenvolging van bassins met uigekristaliseerde wanden en calcietwanden. De Galerie Océade zoals ze gedoopt is is bij momenten zo overweldigend dat je gewoon ogen te kort hebt. We plonsen van het ene bassin in het andere, soms zijn er afklimmetjes van zo'n 3 meter te doen. Hoe we die straks terug gaan opgeraken, daar denken we nog niet aan. Al fotograferend doen we een ongelofelijk prachtig stukje

ondergrondse canyoning. Elke keer wanneer de eerste in de rij zich in een volgend bassin laat zakken loopt het bassin over en horen we een tijdelijke waterval, die wat gaat komen al opluistert, zowaar een ondergrondse symfonie.

Zwaar onder de ondruk van dit magnifiek stuk komen we aan het volgende deel een reeks lage passages over kleivloeren. Hier trappen we allemaal zwaar op onze adem maar we zijn er nog niet. Trouwens deze zone zou in de winter wel eens een sleutelrol kunnen spelen. We vermoeden namelijk dat deze zou kunnen sifoneren. We zetten dus door en komen in echte meander terecht die ons na een hele reeks bochten uiteindelijk aan een ruime sifon brengt. Ik ga eens in de sifon liggen en voel dan wel dat deze ruim genoeg is maar verder dan enkele luchtklokjes links kom ik niet.

Dan maar rechtsomkeer, we hebben nog een drie kwartier om terug te geraken. Maar tijdens het afdalen had ik, zo'n 50 m voor de sifon een gang gezien die me echt wel de ogen uitstak. We hadden nog wat tijd, al was het niet veel, dus snel 2 treden gemaakt en ik zat aan het begin van de gang. 7m verder

Enkele van de vele gours in de Galerie Océade

een T-splitsing een gang naar boven en een-tje naar beneden richting sifon. Hmmmm deze laatste zou wel eens kunnen uitkomen 10m voor de sifon want daar had ik ook een gat zien toekomen. Ik roep Mich en Peter erbij en laat Mich de rest van de gang als eerste doen. Na zo'n 40-50m wordt het wat smaller en moet er gegraven worden maar daarachter loopt het verder. Man man man wat een réseau, overal vertrekken er gangen, soms kan je die zomaar volgen soms zal er wat gegraven moeten worden maar niets moeilijk zo op het eerste zicht. Hier liggen nog mooie premières in het verschiet.

Na dit première intermezzo stomen we terug naar de anderen en pompaf komen we zo'n 10 minuten te laat aan. Maar ik denk dat het ze ons allemaal vergeven hebben. Na dit gezien te hebben is nog maar een ding dat belangrijk is: de eliminatie van de S6.

Nadat we allemaal van de emoties zijn bekomen nemen we elk een andere karwei ter harte. Ik los Peter VdB af bij het graven van de gracht want Peter moet ons al verlaten. Peter C en Mich trekken dan de wacht op aan de pompen. Ik stel me tot doel het uitdiepen van de lage passage door de rivier. Dus vertrekkende vanaf S8 begin ik te graven. Ik diep alles zo'n 30cm verder uit en stop pas wanneer ik een metertje voor de ex-lage passage ben. Ondertussen heeft Paul me de opdracht nog doorgespeeld om tegen 17:00 de volgende ploep te prepareren. Zo gezegd zo gedaan en om iets over 17:00 zijn Dirk en Paul dan ook terug van hun gecombineerde topo / fond trip.

Iedereen verhuist naar de andere kant van S6 en met veel kabaal vertrekken we richting uitgang om rond 18:15 terug buiten te staan, hondsmoe maar oh zo gelukkig. Eén ding is zeker de tripkes in de Fagnoules gaan zwaar worden, zeer zwaar. Een heen en weer trip ingang → S9 zal ongeveer 3 tot 4 uur in beslag nemen wanneer er niet gepompt moet worden. Maar dat zal hopelijk niet te lang op zich laten wachten. Als alles meezit kunnen we de S6 zelf 50cm doen laten zakken door het graven van de gracht en dan is de desobstructie van de sifon een fluitje van een cent.

Fagnoules 11/11/2007: een slag in het water (door Paul)

De plannen waren weer ambitieus. Zware plopsessie in de S6, een diepe gracht erachter graven, en voor wie het nog niet had gezien, als beloning voor het graafwerk een bezoek aan de nieuwe réseau.

Urenlang had ik vrijdag en zaterdag gewerkt aan drie superdeluxe verstevigingskokers, die de buis in de S6 zouden moeten beschermen tegen de vernietigende kracht van onze Boma-worsten. Kokers van Betonplex, en aangezien dit de derde generatie reeds was, en de vorige generaties heel rap aan flarden waren gevlogen, had ik er voor gezorgd dat ze bestand waren tegen een Leopardtank die erover reed. Liefst 100 vijzen zaten er in zo één koker.

Maar buiten regende het sappig en dat deed het al een paar dagen. En ook de zaterdag bleef het niet droog en de voorspelling voor zondag was ook niet fameus. Maar koppig als ik ben, heb ik toch maar alles ingepakt (zo ook de Hitachi boorhamer) en dus hadden we weer een vracht materiaal te versleuren. Zo veel zelfs dat we verplicht waren om met twee auto's van Edegem naar Jezus-Eik te rijden waar Rudi op ons wachtte.

Aan de grot gekomen gingen we eerst de per te eens bekijken. Er liep vrij veel water in, maar geen crue-omstandigheden. Van de weg liep wel een fors beekje en dat verdween in de bocht in een "vers" ingestorte put.

Vooraleer met de stroomgroep te beginnen sleuren werd een jonge leeuw genaamd Bart verplicht zich rap in neopreen te steken en in de grot tot aan de eerste (oude) dam te gaan.

Een kwartier later was Bart terug met de melding dat hij niet overliep. OK, we gingen het erop wagen, hoewel we wisten dat er aan de waterval heel wat meer water passeert. Het was dus nog niet gewonnen!

De zevenkoppige bende sleurde zich vervolgens te pletter en vooral de kokers door de ingangsboulis krijgen was weer een echt puzzelwerk. Goed dat de schroevendraaier mee was! Ikzelf spurte intussen alvast naar achter, om de dam voor de Siphon Moche te

beoordelen. Daar aangekomen bleek dat die overliep. Niet heel veel, maar teveel. Het was trouwens een raadsel hoe al dat water van die bulderende waterval bijna allemaal door die buizen geraakt. Terug naar de anderen maar. We besloten de houten kisten te laten liggen voor de rivier, om ze niet nutteloos nat te maken (risico op kromtrekken), en eerst eens te gaan proberen wat we konden uitrichten.

Terwijl één ploeg (Jos, Annemie, Peter) het actief in gingen om de oude dam boven de waterval af te breken, doken Rudi, Bart, Tob-

Deze bakken moeten onze buis gaan beschermen

as en ik door de Siphon Moche om te beginnen pompen aan de Siphon 6. Het probleem was dat er toch een fors instroom van water was dat voor de Moche over de dam liep. Daar bedachten we een systeem voor: met een tweede pomp net achter de Moche, en een meter of 35 slang konden we dat water daar wegpompen voor het de S6 bereikte en daar zijn ongewenst erosiewerk kon doen. Maar waar naartoe met dat water? Awel, voorbij de S6 natuurlijk... op voorwaarde dat we die eerst even leeg kregen.

De Siphon Moche loopt over, jammer het pompen zal niet lukken vandaag

Een half uur later was het nodige materiaal (pomp + slangen) opgesteld. Hiervoor waren een paar aquatische passages door de Moche nodig geweest. Intussen was het water in de S6 al 40 cm gezakt. Rudi en ik dachten al dat het in de sacoché was, tot ik in het oog kreeg dat er plots abnormaal veel water toekwam, van de Moche. Een bulderend beekje! Even gaan kijken en jawel: we hadden hier plots 10x zoveel water als daarstraks. Dat kon maar één ding betekenen: een crue. Al de rest was intussen al verdwenen, terug richting ingang van de grot om de houten kisten nog wat dichterbij te sleuren. Rudi en ik besloten

er maar een punt achter te zetten. De pompen werden stilgelegd, en we dobberden weer door de Moche, de vrijheid tegemoet. Inderdaad want in die Moche was het nu echt wel een natte bedoening, met een echte crue geraak je daar niet meer uit. Intussen hadden we dan weer contact gemaakt met Bart, die ons wist te zeggen dat de eerste dam, aan de grote zaal, nu ook overliep. Jos was even buiten gaan zien, en het zag er daar heel regenachtig uit.

Om de dag te redden hebben we dan maar grote schoonmaak gehouden. Alle broel die in de grot lag, en niet meer nodig was, hebben we eruit gehaald. Vooral twee slangskes van 15 cm diameter en 20 meter lang bleken borg te staan voor een uur sleuren en trekken. Goed dat we met zoveel volk waren! Maar samen sterk en tegen 15 u 30 lagen die twee kringen in de doline buiten. Hopelijk hebben we ze binnen een paar maanden niet weer nodig, daar vanachter!

De dag werd besloten met een mooie herfstwandeling in het bos van de Vicomte, om met de GPS de plaats van de Buc en twee andere dolines te bepalen. Verbazing toch weer over de totaal onmogelijke hoogteligging van de Buc ten opzichte van de Fagnoules. Volgens de topo 12 m lager, volgens de GPS 12 m hoger! Nu is de hoogteindicatie van een GPS heel benaderend, maar toch. En die topo van destijds, dat was met een analoge clinometer en dus misschien ook verkeerd. Dat gaan we daar zo rap mogelijk eens opnieuw meten, en wie weet wordt dan dat ander vraagstuk opgelost: hoe kan het dat het diepste punt van de Buc, 10 meter lager ligt dan de rivier van de Fagnoules, die er op dat punt amper 40 meter in plan van verwijderd is?